

Het land in de titel waar ik op doel is Schaakland. Het is een land zonder wetten waaruit ontsnappen niet goed mogelijk is. Huurmoordenaars staan je er naar het leven. Nee, het is geen land voor oude mannen zoals ik en toch ga ik eind augustus naar Schaakland. Ik ga er de dood trotseren. Ik doe dit samen met Bernard Bannink, Henk Noordhoek en Rens Minnema, maar die zijn vergeleken met mij nog jong en lopen dus minder gevaar. Manuel Nepveu gaat niet mee. Hij heeft een hekel aan pestjochies en heeft zich teruggetrokken in het bedaagde senioren schaak. Verstandig? Wellicht. Misschien zou ik ook een excuus moeten zoeken. Het kan nog.

Stoppen met schaken is een andere optie. Garry Kasparov (42) deed het en nu doet Vladimir Kramnik (43) het hem na. Tijdens het Isle of Man Open 2018 was het commentaar van Kramnik nadat Anand en hij een bye opgenomen hadden: "We are old chaps and it is difficult to play nine games in a row." (Wij zijn oude kerels en het is lastig om negen partijen achter elkaar te spelen). Daar kon ik inkomen, maar dat hij na het Tata Steel Chess 2019 zou aankondigen dat hij stopte had ik niet verwacht. In mijn december 2018 column 'Twaalf remises' zag ik hem nog als potentiële uitdager van Magnus Carlsen. Dat zal dus niet meer het geval zijn.

Een blik op de top 100 van de wereld leert dat de gemiddelde leeftijd ongeveer 32 jaar is en dat die van de top 10 daar zo'n 20 maanden onder ligt. Het aantal schakers in de top 100 dat voor 1970 geboren is schommelt rond de vier. Viswanathan Anand wordt eind dit jaar vijftig terwijl Boris Gelfand en Vassily Ivanchuk die mijlpaal al gepasseerd zijn. De tijd zal ons leren of zij, net als Vasili Smyslov (1921-2010; senior wereldkampioen 1991) en Viktor Korchnoi (1931-2016; senior wereldkampioen 2006), tot op hoge leeftijd op hoog niveau onverdroten voort zullen schaken. De kans dat dit het geval zal zijn schat ik hoog in.

Ook in Nederland bijten diverse oudere jongeren nog steeds fel van zich af. Jan Timman (67; de oudste in de top 100) doet dat bij Wageningen, Peter Scheeren (63; de op een na oudste in de top 100) bij Messemaker 1847, Hans Ree (74) komt voor Caissa uit en Eddie Scholl (74) voor K.S.C. Philidor 1847. Ik vermoed dat zij allemaal in het harnas zullen sterven. Wellicht zelfs, zoals ooit Adolf Olland (in 1933) en Eduard Spanjaard (in 1981), achter het schaakbord.

Het advies van Dylan Thomas: 'Do not go gentle into that good night, Old age should burn and rave at close of day; Rage, rage against the dying of the light.' (Verdrijf niet zomaar in de zoete nacht, Licht op en vlam wanneer je ouder wordt; Vech, vecht, omdat het licht niet sterven mag).